

ÅRSPLAN 2026-2027

- Barn og voksne hånd i hånd –

Adresse:
Berta Bråtens vei 6
1362 Hosle

Kontaktinformasjon:
Styrer: 40 67 36 90, hosletoppen@barnehagenvaar.no
Tusenben: 40 67 36 91, Sommerfugl: 40 67 36 92, Snegle: 40 67 36 93,
Marihøne: 40 67 36 94, Gresshoppe 40 67 36 95, Edderkopp: 40 67 36 96

Innhold

Årsplan	3
Bærumsbarnehagene	3
Presentasjon av barnehagen	4
Våre satsingsområder	5
Natur og friluft	5
Lek	6
Det psykososiale miljøet – sosial kompetanse	9
Kommunale satsingsområder	11
Kommunikasjon og språk	11
Programmet TETT PÅ	13
Barnehagens pedagogiske arbeid	14
Barn og barndom	14
Demokrati	14
Mangfold og gjensidig respekt	15
Likestilling og likeverd	15
Bærekraftig utvikling	16
Livsmestring og helse	16
Barnas fysiske helse, motoriske utvikling og bevegelsesglede	17
Matglede og sunne helsevaner	17
Barnehagens formål og innhold	18
Omsorg	18
Danning	18
Læring	19
Arbeid mot mobbing	19
Barns medvirkning	21
Samarbeid mellom hjem og barnehage	22
Overganger	23
Tilvenning, overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	23
Fra barnehage til skole	24
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	25
Kartleggingsverktøy	26
Barnehagens arbeidsmåter	27
Kompetanseplan	28
Progresjon for fagområdene	29

Årsplan

Barnehagen er, ifølge Rammeplan for barnehagen, en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, i samarbeid og forståelse med hjemmet. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barnets beste. Dette skal skje i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Årsplanen gir også informasjon om hvordan bestemmelsene om innhold i barnehageloven følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen er:

- Et arbeidsredskap for personalet for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning.
- Et utgangspunkt for foreldrene til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
- En informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen revideres og evalueres fortløpende gjennom et barnehageår, og fastsettes i barnehagens samarbeidsutvalg.

For å gi foreldrene mer detaljert informasjon publiserer avdelingene ukeplaner, informasjon om temaer det arbeides med, samt en oppsummering av måneden i Kidplan. Der får foreldrene oversikt over aktiviteter, turer, bursdagsfeiringer og viktige beskjeder. Kidplan appen gjør det enklere for foreldrene å følge med på det som skjer i barnehagen. Her legges det også ut bilder som dokumenterer pedagogiske opplegg, barnas aktiviteter og lek.

Bærumsbarnehagene

I Bærum er det, i tillegg til Rammeplan for barnehagen, utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagene. Bærumsbarnehagene arbeider etter føringene i Barnehagemeldingen, som er en felles plattform for alle barnehagene i kommunen. Meldingen tydeliggjør mål og strategier for å sikre et inkluderende og kvalitetsmessig godt barnehagetilbud. Satsningsområdene i Bærumsbarnehagene er kvalitet, tidlig innsats, språk, trygghet og barns utvikling. Et sentralt satsningsområde er programmet: Tett på – Kvalitet i Bærumsbarnehagene.

Presentasjon av barnehagen

Vår visjon

-Barn og voksne hånd i hånd-

De voksnes holdninger er avgjørende for hvordan barna utvikler seg og «vokser» i barnehagen. Hvordan vi voksne er som rollemodeller og støttespillere for barna har mye å si for barnas trivsel, læring og dannelse. Vi ser på barna som selvstendige individer med rettigheter til sine egne opplevelser, følelser og intensjoner. Vi er MED barna og vi ser på barn og voksne som likeverdige. Hånd i hånd med barna er vi trygge, tilgjengelige, støttende og medforskende veiledere i hverdagen. Vi møter barna med anerkjennelse, både gjennom kommunikasjon, holdninger og væremåte.

Barnehagen Vår Hosletoppen er en privateid barnehage med seks avdelinger. Barnehagen ble etablert i 2015. Barnehagen er organisert i avdelinger med pedagogisk leder på hver avdeling.

Barnehagen består av tre småbarnsavdelinger (1–3 år), to storbarnsavdelinger (2–5 år) og en avdeling for førskolebarna. Vi har gode erfaringer med å samle skolestarterne på samme avdeling det siste året før skolestart. Dette gir barna mulighet til å utvikle nye relasjoner og bli godt kjent med flere jevnaldrende.

Selv om barnehagen er organisert i avdelinger, arbeides det også på tvers av barnegruppene. Barna besøker hverandres avdelinger, deltar i felles samlinger og lek på tvers, samt gjennomfører turer sammen ved ønsker og behov.

Personalet er engasjerte og har et fokus på å skape en trygg og utviklende barnehagehverdag gjennom lek og aktiviteter. Vi har et personale som trives ute og har stor interesse for natur, friluftsliv og turglede.

Hosletoppen ungdomsskole ligger som nærmeste nabo, og barnehagen har et etablert samarbeid med skolen. Vi mottar jevnlig ungdomsskoleelever i praksis i forbindelse med valgfag og arbeidsoppgaver. Dette er alltid hyggelige og positive bidrag i barnehagehverdagen.

Våre satsingsområder

Natur og friluft

Natur og friluft har i mange år vært et av barnehagens satsingsområder. Naturopplevelser bidrar til å fremme barns nysgjerrighet, fantasi, kreativitet og spontanitet, og gir rom for variert og utforskende lek. Barnehagen har en svært god beliggenhet som gir tilgang til rike naturopplevelser. Sauejordet, Fredaskogen, lekeplassen ved Granåsen og Lønnåskollen benyttes jevnlig som turmål. Haga Golf er også et populært tursted, med skiløyper og åkebakker om vinteren.

Barnehagen har en egen lavvo som brukes til samlinger, måltider og samtaler om felles opplevelser fra turer. I tillegg har vi skogsområder som nærmeste nabo. Naturen gir barna mulighet til å utforske, utfordre seg selv og oppleve mestring, uavhengig av alder og modningsnivå. Vi tilpasser turer og aktiviteter etter barnegruppen, og tar hensyn til barnas behov og interesser. Barna deltar i planleggingen av turer og aktiviteter, og har medbestemmelse i valg av turmål og innhold. På tur kan barna ha en turvenn som de holder i hånden og har samtaler med underveis.

Vi er så heldige å få leie en hytte i skogkanten ved Haga Golfklubb. Personalet og barna har sammen utviklet et utemiljø. Dette er et godt og variert turmål som gir rom for fysisk aktivitet og lek. Når avdelingene er på tur til hytta, foregår det meste av tiden ute, men det er også mulighet for å gå inn for å ha en samlingsstund eller søke ly for regnet. På området finnes det også en utedo, som oppleves som en spennende og ny erfaring for mange av barna. Hytta benyttes av alle avdelinger, og er et populært og verdsatt turmål.

Målet er at barna skal:

- Få minnerike turer med tilstedeværende voksne
- Bli glade i å være ute og få erfaring med naturens unike muligheter
- Undre seg over naturens mangfold ved å se, lytte og føle
- Bruke naturen på en fornuftig måte og ta vare på den
- Lære å ha respekt for alt levende
- Få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring

Aktiviteter på turer:

- Matlaging på bål
- Frilek, natursti, postkasselek og orientering
- Utvikle grovmotoriske ferdigheter gjennom klatring, balansering og ulike aktiviteter med tau og hinder
- Benytte faktabøker/naturbøker til å finne fram til svar
- Finne naturmateriale til formingsaktiviteter
- Benytte naturen til kunst og kreativitet
- Studere forandringene som skjer i naturen gjennom årstidene
- Gjøre barna kjent med vanlige dyr, planter og insekter
- Voksne skal være til stede, utforske og undre seg med barna
- Organiserte leker som gjemsel, hauk og due, haien kommer og bytt tre
- Samlingsstunder; eventyr, dramatisering, fortellinger og lesing
- Konglestafett, lek med ball og fallskjerm
- Aking og ski

Sagt av Lars Monsen:

Naturen behandler alle mennesker likt uansett hvilken bakgrunn du har, alder eller kjønn. Naturen er helt fantastisk med mange enkle oppgaver som man raskt kan tilegne seg og som skaper trygghet og selvtillit for et ungt menneske.

Lek

Lekens betydning for barnas utvikling

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes» (Rammeplan for barnehagen, 2017). Lekens betydning har en sentral plass i Rammeplan for barnehagen. Leken er barnas viktigste aktivitet og kjennetegnes ved at den er frivillig og indre motivert. Den er preget av glede, engasjement og opplevelsen av mestring. Leken er en viktig arena for opplevelser, samhandling, bearbeiding av erfaringer og utforsking. Gjennom lek møter barna hverandre, og i dette fellesskapet legges grunnlaget for vennskap og trivsel i barnehagen. Leken fremmer barns utvikling på flere områder: Intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. Leken bidrar også til å styrke barnas identitet og selvfølelse. Leken er en sentral arena for læring.

“Å leke er når du er så oppslukt i øyeblikket at du glemmer deg selv, tid og sted. For barn er lek noe de simpelthen ikke klarer å la være” (Melvold, 2015)

Leken forandrer seg med barnets alder og modningsnivå. Leken starter tidlig og er et viktig kommunikasjonsmiddel i menneskets utvikling. Barn begynner å leke fra de nesten er nyfødte. Babyen ligger på stellebordet og imiterer mor eller fars ansiktsuttrykk. Barn viser tidlig interesse for hverandre, og hos de yngste observerer vi at de deler og utveksler leker i samspill med andre. Humor, imitasjon og mimikk får stort spillerom. Fra 2-3 års alderen kommer evnen til å "late som" og forholde seg til roller i lek. Leken blir på denne måten en essensiell arena for å bygge vennskap.

Det er vårt ansvar at alle barna gjør seg gode erfaringer i samspillet med andre barn og at de har noen å leke med. Det er ingen selvfølge at alle barn kan leke. Den sosiale leken er krevende og ikke alle barn behersker lekens sosiale spilleregler. Vi observerer og reflekterer for å fange opp konflikter og situasjoner der barn står utenfor lek, og støtter dem i å komme inn i leken på en god og inkluderende måte. Å observere barns lek gir oss verdifull informasjon om deres utvikling, og kan bidra til å gi signaler om hvilke stimuleringer og utfordringer både det enkelte barn og barnegruppen som helhet har behov for.

Vi benytter ofte begrepet «frilek», og leken er en sentral del av barnehagehverdagen. Barna leker både inne, ute og på tur. Organiseringen av barnehagen er viktig for å skape gode rammer for lek. Dette innebærer både å sikre tilstrekkelig tid og rom til lek, samt å legge til rette for inspirerende og utviklende lekemiljøer. Vi legger vekt på å dele barna i mindre lekegrupper. Dette kan bidra til ro, konsentrasjon og bedre muligheter for fordypning i leken. Vi er også opptatt av å skjerme barnas lek og redusere unødvendige avbrytelser. Gjennom å variere når vi er inne og ute, får barna tilgang til ulike lekemiljøer og materiell på tvers av avdelingene.

For å stimulere leken er det viktig at barna får varierte opplevelser, erfaringer og ny kunnskap. Vi legger vekt på at barnehagens innhold skal inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse. Dette tilrettelegges ut fra barnas interesser og utviklingsnivå, blant annet gjennom temaarbeid og planlagte aktiviteter. Gjennom turer, høytlesing, dramatisering, musikk og forming får barna næring til leken og mulighet til å bearbeide inntrykk og erfaringer.

Vi er opptatt av å utvikle og tilpasse lekemiljøene i barnehagen i tråd med barnas behov og interesser. Dette innebærer å tilby varierte materialer og lekemiljøer som gir rom for utforskning og kreativ utfoldelse. Lekemateriellet kan brukes av barna til å etablere og videreutvikle ulike lekemiljøer, for eksempel rolleleker som «familielek». Det kan også invitere til konstruksjonslek og utforskende aktiviteter, som å bygge installasjoner eller lage for eksempel en ballbane, noe som stimulerer barnas kognitive og kreative prosesser.

Mål:

Barna skal få utløp for fantasien og oppleve lekens magiske verden

Tiltak i Barnehagen Vår Hosletoppen:

- Vi tar leken på alvor og er tilstedeværende voksne som har stor respekt for lekens egenart
- Vi tilrettelegger det fysiske miljøet gjennom ommøblering, supplering og utskifting av leker og lekemiljøer. Vi tar utgangspunkt i barnas interesser slik at lekemiljøene blir dynamiske og levende
- Vi deler barna i mindre lekegrupper
- Vi observerer barn i lek
- De voksne skal være lydhøre, aktive, støttede og oppmuntrende i barnas lek
- Voksnes deltagelse i lek er en av barnehagens viktigste oppgaver
- Gjennom veiledning, observasjon og støtte bidrar vi til å utvikle barnas lekekompetanse og samspill i lek
- Vi gir barna rom til å styre leken selv og gir positiv respons på deres initiativ, fantasi og påfunn
- Vi tar også initiativ til lek og inviterer barna med på ulike typer lek
- De voksne tilpasser sin rolle ut fra barnas behov for støtte og veiledning
- Barn skal også få mulighet til å leke uforstyrret uten voksnes innblanding

Sagt av Astrid Lindgren:

Jeg skulle ønske at dagens barn lekte mer enn de gjør.

*For den som leker som liten får en rikdom inni seg
som man kan øse av hele livet.*

Man bygger opp en varm, hyggelig verden inni seg.

En verden som gir styrke om livet blir vanskelig.

Et sted man kan ty til motgang og sorg.

Det psykososiale miljøet – sosial kompetanse

Kort fortalt handler sosial kompetanse om " **å lykkes i å omgås andre**".

Det gjenspeiles i evnen til å ta initiativ og opprettholde vennskap. Vennskap er viktig. Sammen med venner gjør man sosiale erfaringer og bygger opp sin egen identitet.

I begrepet sosial kompetanse legger vi:

Empati og rolletaking	Kunne vise innlevelse i andres følelser, tanker og perspektiver
Prososiale handlinger	Hjelpe, oppmuntre, dele, være oppmerksom og vise omsorg
Selvkontroll	Sette egne behov til side, vente på tur, bidra til kompromisser og styre aggresjon
Selvhevdelse	Ta kontakt/initiativ til lek/samspill og kunne tørre å stå frem med egne meninger på en positiv måte
Lek, glede og humor	Handler om leke ferdigheter. Kunne skille lek fra annen aktivitet og tolke lekesignaler. Kunne la seg rive med og føle glede, spøke og ha det moro

Ring av gull

Når barna gjør noe hyggelig for andre, kan handlingen skrives på en gullring som henges opp på veggen. Slik synliggjøres positive handlinger for barna, foreldrene og personalet. I egne «Ring av gull»-samlinger trekker vi frem gode handlinger og viser at vi setter pris på dem. Målet er å styrke et inkluderende miljø og oppmuntre til flere positive handlinger.

Hjerteprogrammet

Hjerteprogrammet er et pedagogisk verktøy for arbeid med sosial kompetanse. Gjennom temaene JEG, DU og VI får barna utforske følelser, vennskap, samspill og fellesskap. Programmet benytter samtalekort, historier om Mats og Mille, aktiviteter og konkrete som gjør temaene gjenkjennelige og relevante for barna. Hjertesamlinger gjennomføres jevnlig, hovedsakelig på storbarnsavdelingene, men deler av programmet brukes også på småbarnsavdelingene.

Steg for steg

Steg for steg er et pedagogisk verktøy som fremmer barns sosiale og emosjonelle kompetanse. Gjennom samlingsstunder, bilder og samtaler får barna øve på empati, følelsesforståelse, vennskap, konflikthåndtering og problemløsning. Steg for steg brukes hovedsakelig på storbarnsavdelingene.

Ti små vennebøker – Kaninen og pinnsvinet

Gjennom historier om Kaninen og Pinnsvinet får barna møte temaer som vennskap, samarbeid, følelser og konflikthåndtering. Bøkene tar opp blant annet det å dele, vente på tur, si unnskyld, samarbeide og vise følelser. Historiene suppleres med sanger og aktiviteter, og figurene brukes aktivt i barnehagehverdagen. Programmet benyttes hovedsakelig på småbarnsavdelingene, men enkelte temaer brukes også på storbarnsavdelingene.

Mål:

Barnehagen Vår Hosletoppen skal være en trygg og inkluderende barnehage der barna utvikler sosial kompetanse gjennom lek, læring og positive relasjoner. Barna skal oppleve tilhørighet, mestring og glede i fellesskapet.

Tiltak i Barnehagen Vår Hosletoppen:

- Vi er gode rollemodeller og viser omsorg, inkludering, samarbeid og respekt
- Vi er tilstedeværende voksne som møter barna med varme og anerkjennelse
- Vi støtter og oppmuntrer til positive handlinger og godt samspill
- Vi gir barna tid, rom og muligheter til lek og sosialt fellesskap
- Vi legger til rette for at barna kan uttrykke egne tanker, ønsker og behov
- Vi støtter hvert enkelt barn i å oppleve mestring, utvikling og glede i hverdagen

Kommunale satsingsområder

Satsingsområdene i Bærumbarnehagene er:

- **Kommunikasjon og språk**
- **Programmet Tett på**

Kommunikasjon og språk

Språk har stor betydning for barnets identitet og tilhørighet til fellesskapet. Det bidrar til at barnet kan forstå seg selv og omverdenen, og er avgjørende for videre utvikling både intellektuelt, sosialt og emosjonelt. Småbarnsalderen er en sentral periode for utvikling av språk. Barnehagen skal legge til rette for at barna får mulighet til å uttrykke seg og utvikle språk i samspill med andre. Gjennom daglig observasjon og samhandling med barna kan vi fange opp barn som har utfordringer knyttet til språk og kommunikasjon. Ved behov og etter samtykke fra foresatte gjennomfører vi kartlegging, for eksempel TRAS (Tidlig Registrering Av Språkutvikling). Dette gir et grunnlag for videre arbeid og tilpassede tiltak i samarbeid med foreldrene. Vi kan også benytte andre verktøy som «Alle med» og språklydobservasjon. Uavhengig av barnas språklige ståsted arbeider vi kontinuerlig med språkstimulering. Barna deltar i mindre grupper der språk, begrepsforståelse, høytlesing, spill og samtaler står sentralt.

Vi tar også i bruk *Standard for språkarbeid i Bærumsbarnehagene*. Denne gir en felles ramme for språkarbeidet i barnehagen, både når det gjelder kompetanseheving blant personalet og det direkte arbeidet med barnegrupper og enkeltbarn. Arbeidet med språk sees i sammenheng med TETT PÅ-satsingen i Bærumsbarnehagene, der relasjoner, samspill og kvalitet i voksenrollen står sentralt. Gjennom en felles faglig tilnærming styrkes de ansattes kompetanse i å støtte barns språkutvikling i trygge og inkluderende relasjoner.

Tiltak i Barnehagen Vår Hosletoppen:

- Vi er bevisste rollemodeller i måten vi lytter, responderer og bruker språk i hverdagen
- Vi setter ord på følelser, opplevelser og handlinger
- Vi gir barna tilgang til variert litteratur og gjennomfører sang- og språkaktiviteter
- Vi bruker blant annet flanellograf og metodikken Grep om begreper som et verktøy i språkarbeidet vårt
- Vi utfordrer barna språklig gjennom åpne spørsmål, samtaler og språkleker
- Vi er tilstedeværende voksne som tar oss tid til kommunikasjon med barna
- Vi leser, dramatiserer og formidler eventyr, rim, regler og sanger
- Vi bruker brettspill og andre aktiviteter som fremmer språklig samspill og turtaking
- Vi øver på å motta og følge felles beskjeder

Språkkasser

Vi har laget våre egne språkkasser i Barnehaven Vår Hosletoppen. Disse inneholder konkreter til ulike fortellinger, bøker, eventyr og sanger som vi ser eller vet barna er opptatt av. Språkkassene kan følge temaer, årstider og tradisjoner. For eksempel; boka om «Gruffalo», sangen om «dyrene i Afrika» og eventyret om «de tre griser». Språkkassene er med på å styrke barnas språkutvikling på en spennende måte. Vi lager nye språkkasser jevnlig gjennom året og disse er enkle for personalet å ta med seg og bruke i samlingsstunder både inne og ute.

Programmet TETT PÅ

TETT PÅ er et helhetlig system for kompetanse- og kvalitetsutvikling i barnehagene i Bærum kommune. Målet er å styrke barns trygghet, trivsel, læring og språkutvikling gjennom gode relasjoner og samspill mellom barn og voksne.

Vi arbeider etter satsingen Tett på – Kvalitet i Bærumsbarnehagene. Vi vil gjennom felles refleksjon og faglig utvikling arbeide for å styrke kvaliteten i samspill, relasjoner og inkluderende praksis til det beste for alle barn.

Tiltak i BarnehagenVår Hosletoppen:

- Vi arbeider systematisk med å styrke kvaliteten i relasjonene mellom barn og voksne
- Vi skal være trygge, tilgjengelige og sensitive voksne som møter barna med omsorg, respekt og anerkjennelse
- Vi observerer, reflekterer og vurderer egen praksis for å sikre et godt og inkluderende barnehagemiljø
- Vi legger til rette for at barn opplever vennskap og deltakelse i fellesskapet
- Vi støtter barnas sosiale og emosjonelle utvikling gjennom veiledning, lek og samspill
- Vi arbeider aktivt for å forebygge utenforskap og fange opp barn som står utenfor lek og fellesskap
- Vi styrker barnas språkutvikling gjennom gode samtaler, felles opplevelser og et rikt språkmiljø
- Vi samarbeider tett med foresatte for å skape trygghet og gode utviklingsmuligheter for hvert enkelt barn
- Vi benytter refleksjon, veiledning og kompetanseheving som en del av det kontinuerlige arbeidet med TETT PÅ
- Vi legger vekt på at alle ansatte har et felles ansvar for å bidra til et trygt, inkluderende og utviklende læringsmiljø

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

I Barnehagen Vår Hosletoppen ser vi lekens egenverdi som grunnlaget for barns læring, utvikling og trivsel. Barnas hverdag er deres barndom, og vi legger derfor til rette for at barna skal få medvirke og påvirke sin egen hverdag så langt det er mulig.

Vi tar barns nysgjerrighet på alvor og arbeider aktivt for å styrke deres selvfølelse gjennom budskapet om at de er gode nok akkurat som de er. I vårt daglige arbeid og samvær med barna har vi alltid barnets beste i fokus. Vi møter hvert barn med anerkjennelse og respekt for deres følelser, tanker og egenskaper. Som voksne er vi tilstedeværende, oppmerksomme og lyttende. Vi inspirerer, støtter og legger til rette for at barna skal få utforske, uttrykke seg og utvikle seg i eget tempo. Barns trivsel er voksnes ansvar! Derfor arbeider vi hver dag for å skape et trygt, inkluderende og omsorgsfullt miljø der alle barn opplever tilhørighet, mestring og glede.

Demokrati

«Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter». (Rammeplan for barnehagen, 2017).

I Barnehagen Vår Hosletoppen møter vi hvert barn som et unikt individ og viser respekt for deres opplevelser, tanker og følelser. Vi legger til rette for at barna skal få påvirke sin egen hverdag, samtidig som de møtes av voksne som er omsorgsfulle, støttende og utøver en trygg ledelse. Barn skal ikke gis ansvar de ikke er modne for å bære, men de skal få oppleve medvirkning og innflytelse innenfor trygge rammer.

Barns demokratiske dannelsesprosesser kommer til uttrykk på mange måter i barnehagehverdagen. Gjennom lek, forhandlinger og i overganger mellom aktiviteter utforsker barna meninger, ønsker og grenser. Når et barn for eksempel gjemmer seg ved ryddetid eller protesterer i påkledning, kan dette være uttrykk for et ønske om å forlenge en meningsfull lek. Barna kjenner ofte rammene for situasjonen og vet at aktiviteten til slutt må avsluttes, men får samtidig erfare at deres perspektiver og uttrykk blir sett og tatt på alvor. Vi ser slike hverdagsøyeblikk som verdifulle muligheter til å arbeide med demokrati i praksis. Sammen med barna utforsker vi hvordan ulike behov og ønsker kan ivaretas innenfor fellesskapets rammer. Hos oss er alle barns uttrykksformer betydningsfulle, og vi ønsker å skape et miljø der det er rom for både medvirkning, uenighet og konstruktiv opposisjon.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på» (Rammeplan for barnehagen, 2017).

I Barnehagen Vår Hosletoppen arbeider vi for at alle barn skal oppleve å bli sett, hørt og anerkjent for den de er. Vi ønsker å synliggjøre hver enkelts plass og verdi i fellesskapet og gi barna opplevelse av tilhørighet og betydning. Barna får rom til å uttrykke seg verbalt, kroppslig og gjennom kreative og kunstneriske uttrykksformer.

De voksne støtter barna i å utvikle tro på seg selv og i å oppleve seg som en viktig del av fellesskapet. Dette arbeidet styrkes gjennom pedagogiske verktøy som Hjerterprogrammet og Ti små vennebøker. Vi ønsker å skape et trygt og inkluderende miljø der både barn og voksne føler seg verdsatt og respektert.

Vi synliggjør og verdsetter mangfold i barnegruppen gjennom ulike kulturer, språk, tradisjoner og religioner. Markering av samenes nasjonaldag er en fast tradisjon, der barna får økt kunnskap om samene som urfolk og del av norsk kulturarv. FORUTs barneaksjon er også en viktig tradisjon hos oss. Gjennom dette arbeidet får barna innsikt i barns levekår i andre deler av verden, og vi utforsker likheter og forskjeller sammen. Dette bidrar til å fremme nysgjerrighet, forståelse og respekt for mangfold og menneskeverd.

Likestilling og likeverd

I Barnehagen Vår Hosletoppen arbeider vi aktivt for å fremme likestilling, likeverd og inkludering. Vi ønsker et læringsmiljø der alle barn får like muligheter til å utforske, lære og utvikle seg, uavhengig av kjønn, bakgrunn eller forutsetninger.

Likestilling innebærer at jenter og gutter møtes med de samme forventningene og får delta i alle aktiviteter. Vi legger vekt på barnas interesser fremfor tradisjonelle kjønnsroller og tilbyr et variert miljø som inspirerer og utfordrer alle barn.

Likeverd handler om å møte hvert barn med respekt og anerkjennelse. Fordi barn har ulike behov og forutsetninger, tilpasser vi støtte og tilrettelegging slik at alle får gode muligheter for trivsel og mestring.

Personalet reflekterer jevnlig over egen praksis for å sikre inkluderende holdninger. Vi arbeider systematisk for å forebygge utenforskap og mobbing, og har en egen handlingsplan som gir retning for dette arbeidet. Samarbeid med foresatte er viktig, og vi har lav terskel for dialog ved bekymringer knyttet til barns samspill. Slik jobber vi for et trygt miljø der alle barn opplever tilhørighet, respekt og omsorg.

Bærekraftig utvikling

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen» (Rammeplan for barnehagen, 2017).

I BarnehagenVår Hosletoppen ønsker vi å gi barna positive naturopplevelser og et nært forhold til naturen. Gjennom lek, utforskning og opplevelser ute får barna bli kjent med naturens mangfold og oppleve gleden ved å være en del av den. Vi mener at gode erfaringer i naturen er et viktig grunnlag for å utvikle respekt, omsorg og ansvar for miljøet.

Barna skal få lære å ta vare på seg selv, hverandre og omgivelsene sine. Vi legger til rette for utforskende arbeidsmåter der undring, nysgjerrighet og spørsmål står sentralt. Sammen undersøker vi naturfenomener, oppdager sammenhenger og utforsker livet rundt oss. Vi ønsker at barna skal oppleve mestring og lærelyst, samtidig som de utvikler forståelse for naturens verdi.

Gjennom arbeid med bærekraft og miljøbevissthet ønsker vi å styrke barnas tro på at egne handlinger har betydning. Vi snakker om hvordan vi kan ta vare på naturen gjennom valg i hverdagen, og gir barna erfaringer som fremmer respekt for naturen og forståelse for vårt felles ansvar. Som det uttrykkes i et gammelt indisk ordtak: «Vi arver ikke jorda av våre forfedre – vi låner den av barna våre.»

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd, samt forebygge krenkelser og mobbing» (Rammeplan for barnehagen, 2017).

Å fremme livsmestring handler om å legge til rette for god fysisk og psykisk helse hos barna. Trygghet og gode relasjoner er grunnleggende behov for alle mennesker, og gir barna et viktig grunnlag for å utforske verden og møte nye utfordringer.

I BarnehagenVår Hosletoppen arbeider vi for et miljø preget av varme, omsorg og forutsigbarhet. Trygge relasjoner til både voksne og barn gir mot til å prøve, utforske og lære. Vi vet at læring innebærer å møte utfordringer og oppleve at ikke alt lykkes med en gang. Derfor støtter vi barna i å håndtere følelser som frustrasjon, sinne og skuffelse, og hjelper dem å sette ord på egne opplevelser. Gjennom anerkjennende voksne og trygge rammer får barna erfaring med å mestre motgang og prøve på nytt. Dette styrker barnas tro på egne evner og bidrar til god psykisk helse og livsmestring. Vi ønsker å styrke barnas selvfølelse, mestringstro, evne til å håndtere følelser, samt forståelse av seg selv og andre. Gjennom lek, relasjoner og hverdagsopplevelser legger vi grunnlaget for trygghet, livsglede og tro på egne muligheter.

Barnas fysiske helse, motoriske utvikling og bevegelsesglede

I Barnehagen Vår Hosletoppen legger vi stor vekt på å fremme barnas fysiske helse, motoriske utvikling og bevegelsesglede. Vi ønsker at barna skal utvikle en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring og oppleve glede ved å bruke kroppen.

Barna er ute hver dag, og uteområdet gir gode muligheter for variert fysisk aktivitet med kupert terreng, lekeapparater og sykkelvei med bakker. I tillegg bruker vi gresslette og fotballbane til lek, ballspill, aking og skigåing. Turer i nærmiljøet gir barna erfaring med å klatre, balansere, kripe og hoppe, noe som styrker både motorikk og mestringsfølelsen.

Gjennom «utelekotek», innendørs klatrevegger, store puter, hinderløyper og bevegelseslek til musikk får barna varierte muligheter til fysisk utfoldelse. På småbarnsavdelingene er tumlelek en viktig del av hverdagen. Gjennom hopping, snurring, fangelek og annen motorisk lek får barna utforske kroppens muligheter og utvikle grunnleggende motoriske ferdigheter i samspill med andre.

Vi ser også på hverdagsrutiner som viktige arenaer for læring og mestring. I påklledningssituasjonene får barna øve på selvstendighet og finmotoriske ferdigheter. Personalet støtter barna ved å sette ord på klær, kroppsdeler og handlinger, samtidig som vi tilrettelegger for at barna gradvis skal mestre mer på egen hånd. Slik får de oppleve glede, stolthet og tro på egne ferdigheter i hverdagens små og store utfordringer.

Matglede og sunne helsevaner

Vi tilbyr barna et sunt og variert kosthold med daglig varmlunsj basert på råvarer som fisk, kjøtt, poteter, grønnsaker og pasta. I tillegg får barna frukt og/eller grønnsaker hver dag. På tur lager vi ofte mat, enten i forkant eller på bål.

Barna får delta i matlaging. Kjøkkenet er en viktig læringsarena der barna får erfaring med baking, kutting, smaking og utforsking av ulike råvarer. Her får de kjennskap til matens opprinnelse og ulike måter å tilberede mat på, samtidig som de utvikler nysgjerrighet og matglede.

Måltidene gir gode muligheter for samspill og fellesskap. Barna øver på å vente på tur, dele med hverandre, helle drikke og rydde etter seg. Dette skaper rom for både språkstimulering, sosial læring og utvikling av selvstendighet. De eldste barna får også øve på å porsjonere mat selv og gradvis regulere mengden de spiser.

Barnehagens formål og innhold

Omsorg

Omsorg er en grunnleggende del av samspillet i barnehagen og omfatter både enkeltbarn og fellesskapet. Det handler om nærhet, varme, tålmodighet, oppmerksomhet og innlevelse, og skal prege alle situasjoner i barnehagehverdagen. Omsorg skal komme til uttrykk i lek og læring, ved måltider og i påkledningssituasjoner.

I Barnehagen Vår Hosletoppen skal personalet møte barna med en anerkjennende, bekreftende og positiv væremåte. Vi tar oss tid til å forstå barnas uttrykk, både verbalt og nonverbalt, og er til stede for å gi trøst, støtte og trygghet når det trengs. Praktisk hjelp og omsorg fra voksne viser barna at de blir sett og ivaretatt.

Omsorg handler også om barnas relasjoner til hverandre. Gjennom hverdagslige situasjoner lærer barna å vise hensyn, vente på tur, dele, si takk og unnskyld, og å vise respekt for hverandre. Slik utvikles både sosial forståelse og viktige verdier som danning og fellesskap.

Danning

Danning er en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger, holdninger og væremåter. Den skjer i samspill med andre mennesker og omgivelser, og er grunnlaget for barnas helhetlige utvikling.

I Barnehagen Vår Hosletoppen legger vi i begrepet danning vekt på omsorg, utvikling, læring, oppdragelse og sosialisering. Målet er at barna skal utvikle selvstendighet, trygghet på seg selv og en positiv forståelse av egen identitet og kultur.

Danning skjer i hverdagslige situasjoner og i samspill med andre. Personalet har en viktig rolle som veiledere i barns sosiale utvikling, og støtter barna i å reflektere over handlinger og relasjoner i fellesskapet. Dette arbeidet styrkes gjennom satsing på sosial kompetanse med Hjerteprogrammet og Ti gode vennebøker, som gir barna erfaringer med vennskap, empati og samarbeid.

Læring

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet, og er nært knyttet til lek, omsorg og danning. Barn lærer gjennom alle erfaringer og opplevelser, og utvikler forståelse for seg selv, andre og verden rundt seg.

I BarnehavenVår Hosletoppen legger vi vekt på at kvaliteten i samspillet mellom barn og voksne har stor betydning for læring. Tidligere erfaringer påvirker barnets selvoppfatning, og derfor er personalets holdninger og handlinger avgjørende i møte med barnas læringsprosesser.

Vi skal skape rom for undring, nysgjerrighet og utforskertrang, og være aktive og tilstedeværende sammen med barna. Vi er bevisste på hvordan vi møter barnas uttrykk og støtter dem i både følelser, kroppsspråk og sosialt samspill. Barna skal få oppleve mestring gjennom tilpassede utfordringer og støtte.

Vi legger særlig vekt på den uformelle læringen som skjer spontant i hverdagssituasjoner, der barna lærer gjennom lek, samspill og her og nå opplevelser.

Arbeid mot mobbing

Et afrikansk ordspråk sier: «Det kreves en hel landsby for å oppdra et barn». Dette understreker betydningen av felles ansvar, der voksne i barnehaven står sammen om verdier, holdninger og handlinger. Vi skal gripe inn når negativ atferd oppstår, og samtidig løfte frem og forsterke positivt samspill mellom barna.

Mål:

- Ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehaven
- Vi skal ha et barnehagemiljø med nulltoleranse for mobbing

Tiltak i BarnehavenVår Hosletoppen:

Vi følger Bærum kommune sin handlingsplan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, som er et sentralt verktøy i arbeidet vårt.

For å forebygge og avdekke mobbing arbeider vi blant annet ved at:

- Personalet er tett på barna i lek og aktiviteter for å fange opp uheldig samspill tidlig
- Vi observerer og følger med på samspill mellom barn og mellom barn og voksne
- Vi er aktive voksne som deltar i lek, samtaler og følger med på barns trivsel og endringer i atferd
- Vi gjennomfører jevnlig barnesamtaler om trivsel, individuelt og i grupper
- Pedagogisk leder har foreldresamtaler med fokus på trivsel, vennskap og relasjoner

Alle barn skal møtes med varme, anerkjennelse og oppmuntring, og oppleve seg som verdifulle i fellesskapet. Vi legger vekt på å bekrefte og synliggjøre positivt samspill i hverdagen. Dette arbeidet støttes gjennom utvikling av sosial kompetanse, voksenrollen, Hjerterprogrammet, Steg for steg og Ti gode vennebøker.

Foreldrenes rolle

Foreldre bidrar viktig i det forebyggende arbeidet ved å:

- Hilse på og bli kjent med alle barn og bidra til inkluderende fellesskap
- Snakke positivt om barn, foreldre, ansatte og barnehagen
- Melde fra ved bekymring for erting eller mobbing
- Gi tilbakemeldinger om barnets trivsel
- Ha et tett og åpent samarbeid med barnehagen

Sammen skaper vi et trygt miljø i Barnehagen Vår Hosletoppen der alle barn opplever tilhørighet, trygghet og respekt.

Barns medvirkning

Barns medvirkning er forankret i FNs barnekonvensjon, barnehageloven og rammeplanen. Barn har rett til å uttrykke sine meninger og bli hørt i saker som angår dem, samtidig som det må tas hensyn til alder og utviklingsnivå. Medvirkning innebærer at barn får være en del av fellesskapet og påvirke sin hverdag, uten at ansvaret ligger på dem alene. Det er de voksne som har ansvar for å skjerme barna fra for mange valg og sikre trygge rammer gjennom omsorg, struktur og tydelighet.

Vi skiller mellom medvirkning og medbestemmelse. Medbestemmelse handler om konkrete valg i hverdagen. Barna får for eksempel velge hva de vil leke med, pålegg på brødskeen og om turen skal gå til Sauejordet eller Fredaskogen. Medvirkning handler om at barna opplever å ha innflytelse på egen barnehagehverdag, blir tatt på alvor og får rom til å uttrykke seg og påvirke utviklingen av innhold og aktiviteter.

Tiltak i Barnehagen Vår Hosletoppen:

- Voksne tar barns kroppslige og verbale uttrykk på alvor
- Barns interesser og initiativ brukes aktivt i planlegging av aktiviteter
- Samtaler og spørsmål brukes for å gi barna reell påvirkning i hverdagen
- Ordensbarn deltar i praktiske oppgaver som søppelsortering, dekking av bord, valg av matsang og matforberedelser
- Barnesamtaler gjennomføres både individuelt og i grupper
- Barna får påvirke frilek, inkludert valg av lek og lekekamerater
- De voksne jobber fleksibelt og kan tilpasse planer ut fra barnas initiativ og behov

Gjennom dette arbeidet ønsker vi å skape en barnehage der barna opplever seg selv som betydningsfull i eget liv og i fellesskapet.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Den daglige kontakten med foreldre er en viktig arena for samarbeid og informasjonsutveksling. Ved levering og henting deles viktig informasjon om barnets trivsel og hverdag. Dette er et felles ansvar mellom foreldre og ansatte.

Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal bygge på åpenhet, tillit og gjensidig respekt. I løpet av barnehageåret gjennomføres oppstartsamtaler for nye barn, foreldresamtaler i januar/februar og overgangssamtaler for skolestartere i april/mai. I tillegg tilbys samtaler ved behov.

Det arrangeres foreldremøte hvert høsthalvår, og foreldre inviteres også til ulike arrangementer gjennom året.

Barnehagen har foreldreråd og samarbeidsutvalg som skal bidra til å sikre et godt samarbeid mellom hjem og barnehage.

Samarbeidsutvalget (SU)

SU skal bestå av to valgte representanter fra foreldregruppen og to valgte representanter fra de ansatte. Dersom styrer ikke er blant de valgte representantene, har styrer møte- og talerett.

SU har som oppgaver:

- Være bindeledd mellom barnehage og foreldre
- Påse at barnehagen drives i samsvar med barnehageloven
- Behandle og godkjenne årsplanen
- Diskutere forenklet driftsbudsjett
- Uttale seg om endringer av evt. vedtekter og personalinstrukser

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)

Foreldrenes arbeidsutvalg består av seks valgte representanter fra foreldregruppen. En fra hver av de seks avdelingene. FAU har som formål å fremme samarbeid mellom hjem og barnehage.

FAU har som oppgave å:

- Arrangere sommerfesten
- Evt. andre sosiale tiltak og arrangementer som for eksempel akedag

Overganger

Før barnet begynner i barnehagen

Før oppstart inviteres nye foreldre til et informasjonsmøte før sommeren. Her får de utdelt informasjonshefte og brev med informasjon om avdeling og ansatte, inkludert bilder av personalet. Det gis også informasjon om barnehagen, rutiner, tilvenning og bruk av Kidplan, samt omvisning i barnehagen.

Tilvenning

Vi ønsker å gjøre vårt beste for at oppstarten i barnehagen skal bli god og trygg. Tilvenningen skjer gradvis, og varighet tilpasses det enkelte barn. Vi bruker tilvenningsmodellen «Den gode overgangen», som bygger på kunnskap om trygg tilknytning og barns behov for nærhet, trygghet og forutsigbarhet.

Foreldrene deltar aktivt i en fem dagers foreldreaktiv tilvenning, der de er til stede i barnehagen og tar del i rutiner og aktiviteter. I starten har foreldrene hovedansvaret for barnet, med stell, måltider og trøst, før dette gradvis overføres til personalet når barnet er trygt.

Trygghetsperson

Hvert barn får en trygghetsperson som har et ansvar for å ivareta barnet i oppstartsfasen. Trygghetspersonen skal bidra til at barnet knytter relasjoner til barn og voksne på avdelingen. Et godt samarbeid mellom foreldre og personale er avgjørende i tilvenningen. Vi ønsker å bygge på foreldrenes kunnskap om barnet, slik at vi kan gi en god start i barnehagen og videreutvikle barnets erfaringer og behov.

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

I forkant av overgang til ny avdeling legger vi til rette for at barna skal bli kjent på den nye avdelingen. Vi organiserer besøk med lek og samvær, slik at barna får mulighet til å utforske og bli trygge på nye omgivelser og nye voksne. Pedagogisk leder på både «gammel» og «ny» avdeling har samtaler og utveksler relevant informasjon om barnet for å sikre en god og trygg overgang. Barnet blir tatt imot på en varm og inkluderende måte, slik at det raskt opplever tilhørighet, trygghet og lyst til å leke, utforske og lære. Barna som bytter avdeling, får også et velkomstbrev fra sin nye avdeling.

For barn som slutter i barnehagen og begynner i ny barnehage gjennomføres det en avslutningssamtale med foresatte, der vi fyller ut overgangsskjema mellom barnehager. Når overgangen er kjent for barnet, legger vi til rette for en best mulig prosess. Vi voksne støtter barnet i å forstå endringen, bekrefter følelser og trygger dem på at det vil bli bra og at de vil få nye venner. Samtidig gir vi rom for å uttrykke at det er lov å savne barnehagen og at det er mulig å komme på besøk igjen.

Fra barnehage til skole

Bærum kommune har faste rutiner og en oppfølgingsplan for overgangen mellom barnehage og skole, med mål om et helhetlig og sammenhengende opplæringsløp. Alle barnehager og skoler i Bærum kommune har felles «grenseobjekter». Dette er bøker, spill, leker og aktiviteter som barna møter igjen ved skolestart, og som bidrar til kontinuitet og sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Grenseobjektene er: bok *Skinnavotten*, spill *Villkatten*, leken *Hauk og due* og sangen *Stopp! Ikke mobb!*

I Barnehagen Vår Hosletoppen har vi en egen avdeling for skolestartere. Avdelingen har lekbaserte skoleforberedende aktiviteter. Leken står fortsatt sentralt det siste året i barnehagen, samtidig som barna får erfaringer som styrker selvstendighet og læringslyst. Vi er også mye ute i naturen og vektlegger friluftsliv og gode turopplevelser.

Barnehagen har et godt samarbeid med Hosle barneskole, som er vår nærscole. Gjennom året gjennomføres ulike samarbeids- og overføringsaktiviteter. På høstens foreldremøte informerer vi mer detaljert om overgangen mellom barnehage og skole.

Skolestarterne våre skal få mange gode opplevelser og minner med seg videre. Det legges vekt på selvstendighet, organisert lek og utvikling av sosial kompetanse med fokus på samarbeid, inkludering og empati. Vi har også samtaler, undring og spørsmål knyttet til skolestart, og begreper om skole blir gjort kjent og ufarliggjort gjennom samtaler i hverdagen.

Vi arbeider med skoleforberedende aktiviteter som:

- kjennskap til bokstaver, tall og klokken
- riktig blyantgrep og skriving av eget navn
- å sitte i ro over tid
- gjenfortelling etter bok
- å ta imot og gjennomføre beskjeder
- å ta ordet i gruppe

«Alt starter i barnehagen». De første årene er avgjørende for barnets videre utvikling, og alt vi gjør i barnehagen er en forberedelse til skolestart. Samtidig er det viktigste grunnlaget trygghet og vennskap!

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Planlegging danner grunnlaget for et systematisk og langsiktig pedagogisk arbeid som gir kontinuitet og progresjon for både enkeltbarn og barnegruppen. Den tar utgangspunkt i observasjoner, dokumentasjon, vurderinger og dialog med barn og foreldre, og brukes aktivt i refleksjon og utvikling av praksis.

Planlegging foregår på flere nivåer i barnehagen, blant annet i ledermøter, personalmøter, avdelingsmøter, planleggingsdager og i samarbeid med foreldre og barn. Dette bidrar til en felles forståelse og et målrettet arbeid gjennom hele året.

Vurdering

Personalet vurderer og evaluerer det pedagogiske arbeidet fortløpende gjennom året, samt i halvårlige evalueringer. Erfaringer, observasjoner og evalueringer danner grunnlag for videre planlegging og utvikling av barnehagens praksis.

Planlagte aktiviteter og arrangementer blir evaluert i etterkant for å reflektere over hva som fungerte godt, og hva som kan forbedres eller justeres ved senere gjennomføring. Evalueringene gir verdifulle erfaringer som brukes i videre planlegging og utvikling av barnehagens tilbud. Gjennom barnehagens møtestruktur reflekterer personalet over egen praksis, vurderer måloppnåelse og samarbeider om å finne gode løsninger på utfordringer som oppstår underveis.

Gjennom året får også barna mulighet til å uttrykke sine erfaringer og tanker om aktiviteter, temaer og turer. Barnas synspunkter blir tatt på alvor og inngår som en viktig del av grunnlaget for videre planlegging og utvikling av barnehagens innhold.

Dokumentasjon

Dokumentasjon handler om å synliggjøre og dele barns opplevelser, uttrykk og læringsprosesser gjennom foto, film, observasjoner og barnas egne uttrykk. Dette skjer kontinuerlig i ulike situasjoner som lek, turer og samlingsstunder.

Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for barn, foreldre og ansatte og bidra til innsikt i barnehagens pedagogiske arbeid.

Dokumentasjon kan sees her:

- vegger på avdeling og garderobe
- tavle i trapp
- Kidplan
- barnas permer
- foreldremøter

Kartleggingsverktøy

TRAS representerer en faglig forståelsesramme som omtaler åtte ulike språkområder som samspill, kommunikasjon, oppmerksomhet, språkforståelse, språklig bevissthet, uttale, ord produksjon og setningsproduksjon. Verktøyet gir innsikt i språkforståelse, språkets forside og språket i bruk, og bidrar til å fange opp bredden i barnets språklige utvikling. TRAS har flere observasjonspunkter tilpasset ulike aldre, og gir grunnlag for å vurdere behov for videre oppfølging eller henvisning.

ALLE MED er et visuelt observasjonsverktøy som gir oversikt over barnets utvikling innen seks områder: språkutvikling, lek, sosial og emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling. Verktøyet gir både en oversikt over barnets utviklingsnivå og økt bevissthet hos personalet om barns helhetlige utvikling, samt sammenhengen mellom språklig og sosial kompetanse.

Språklydsobservasjon brukes ved bekymring for barns uttalevansker og gir en systematisk kartlegging av språklyder. Verktøyet benytter enkelt bildemateriell som kan brukes digitalt eller på papir. Observasjonen består av to deler: en som kartlegger enkeltlyder og en som undersøker KJ-/SKJ-lyder og konsonantsammensetninger.

Barnehagens arbeidsmåter

Rammeplanen og øvrige styringsdokumenter danner grunnlaget for våre arbeidsmåter. Vi legger til rette for planlagte og spontane aktiviteter, der barnas medvirkning, kreativitet og initiativ står sentralt. Digitale verktøy brukes på en bevisst måte, og vi arbeider med å utvikle barnas begynnende forståelse for trygg bruk av digitale medier.

Vi organiserer jevnlig grupper på tvers av avdelingene, ofte etter alder og behov. Dette gir gode muligheter for læring, fellesskap og bruk av personalets samlede kompetanse. Vi har en delingskultur og samarbeider tett på tvers av avdelingene.

Vi benytter Kidplan som et verktøy for kommunikasjon med foreldre, dokumentasjon og administrasjon. All behandling av personopplysninger og dokumentasjon skjer i tråd med gjeldende lover og forskrifter.

Vi arbeider etter satsingen TETT PÅ. Arbeidsmåter og tiltak vurderes og justeres fortløpende for å sikre kvalitet i det pedagogiske arbeidet.

Ved behov samarbeider vi med eksterne faginstanser for å gi barn og familier best mulig støtte. Vi legger vekt på god dialog med foreldre gjennom hele prosessen. Våre samarbeidspartnere kan blant annet være helsestasjon, PPT, BUP, barnevernstjenesten og fysioterapeut.

Barnehagens digitale praksis

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barnas læreprosesser og bidra til et rikt og allsidig læringsmiljø» (Rammeplan for barnehagen, 2017.)

I Barnehagen Vår Hosletoppen bruker vi digitale verktøy som et supplement i det pedagogiske arbeidet for å støtte barns lek, læring, utforskning og kreative uttrykk. Gjennom lekende aktiviteter får barna erfaring med at digitale verktøy kan brukes til kommunikasjon, kunnskapsinnhenting og skapende arbeid. Bruken skjer alltid sammen med trygge og tilstedeværende voksne som veileder barna og legger vekt på nettvett og digital dømmekraft.

Kompetanseplan

For å sikre kvalitet i barnehagens arbeid legger vi vekt på kontinuerlig kompetanseutvikling for alle ansatte. Med en stor personalgruppe er det viktig å ta i bruk og dele den kompetansen som finnes i personalet. Dette bidrar til læring, utvikling og styrking av kvaliteten i det pedagogiske arbeidet.

Kompetanseutvikling skjer både i det daglige arbeidet og gjennom faste arenaer for refleksjon og faglig utvikling. Kollegaveiledning, drøfting av praksis, refleksjonsmøter, evaluering og dokumentasjon er viktige verktøy som bidrar til økt kompetanse og utvikling av felles forståelse. Slik kan vi møte nye utfordringer og behov på en faglig og målrettet måte.

Vi benytter også eksterne fagmiljøer og kurs for å styrke kompetansen i personalgruppen. Aktuelle tilbud kan være kurs og nettverk i regi av kommunen eller andre faglige aktører. I arbeidet med kompetanseutvikling vektlegger vi både barnehagens satsingsområder og de ansattes interesser og utviklingsbehov.

Kompetanseplan for 2026 – 2027

HVA	HVEM	NÅR
Assistentkurs – grunnkompetanse	Nyansatte assistenter	August/september 2026
Planleggingsdager med tema rettet mot satsningsområdene. Intern kompetanseutveksling	Hele personalgruppen	3.august og 14.august 2026 30.oktober 2026 4.januar 2027
HMS arbeid, for eksempel: Førstehjelpskurs Brannvern Hygiene Sikkerhet	Hele personalgruppen	Kontinuerlig gjennom barnehageåret
Fagmøte for assistenter. Kompetanseheving og erfaringsdeling	Assistenter	Kontinuerlig gjennom barnehageåret
Ped.leder møter	Pedagogisk ledere og styrer	Annenhver uke
Styremøter internt BarnehagenVår kjeden	Styrer	Annenhver måned
Styremøter i regi av kommunen	Styrer	En gang i måneden
Personalmøter, intern kompetanseutveksling. Videreføring av kompetanseløftet Tett på	Hele personalgruppen	En gang i måneden
Avdelingsmøter	Alle ansatte på avdelingene	Annenhver uke

Vi jobber med rammeplanens fagområder parallelt gjennom året. Fagområdene opptrer ikke alene og blir ofte berørt i samspillet mellom menneskene i barnehagen. Vi har mulighet til å flette fagområdene sammen og vi benytter oss ofte av her-og-nå situasjoner for å formidle kunnskap når barnet er interessert og oppmerksomt. Arbeidet med fagområdene tilpasses barnas alder og utviklingsnivå, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger.

*Barnehagen Vår Hosletoppen har laget en **progresjonsplan** for fagområder og den viser hvordan barnehagen jobber for å bidra til utvikling og progresjon innenfor fagområdene. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. De skal hvert barnehageår få nye opplevelser og erfaringer.*

Progresjon for fagområdene

Fagområdene	1-3 år	3-5 år	Skolestartere
Kommunikasjon, språk og tekst	- Voksne setter ord på barnas opplevelser, følelser og handlinger - Barna blir lest for og leser enkle bilde- og pekebøker - Et språkmiljø der barna opplever sanger, rim og regler som gjentas flere ganger - Snakker mye med barna og sette ord på at ulike ting har et navn - Øve på å ta imot og gjennomføre felles beskjeder	- Voksne hjelper barna å bruke språket som redskap til å skape relasjoner, i lek og konfliktløsning - Leser ofte bøker og har bøker tilgjengelig for barna - Vi bruker sang, rim og regler aktivt med barna - Kunne fortelle historier og svare på henvendelser - Gjenkjenne egen bokstav og eget navn - Kunne ta imot og gjennomføre felles beskjeder	- Barna bruker språket til å skape relasjoner, delta i lek og konfliktløsning - Leser alderstilpassende bøker - Øver på å gjenfortelle eventyr og historier - Vi leker med språket gjennom sang, rytmer, rim og regler - Kunne fortelle mer detaljerte historier og svare på henvendelser - Bli presentert for alfabetet og tall - Gjenkjenner og øver på å skrive eget navn - Kunne ta imot og gjennomføre lengre felles beskjeder

Kropp, bevegelse, mat og helse	- Bruke kroppen ved å gå i trapper, hinderløype, utforske utelekeplassen og gå på turer - Finmotorisk øving: Plastelina, store perler og tegneblyanter - Får veiledning til å vaske hender - Bruker måltidet som en sosial arena hvor vi øver på å spise selv og sitte ved bordet over tid - Vet hvor noen av kroppsdelene er og etter hvert setter navn på dem - Bli kjent med primærfølelsene: Glad, sint, trist og redd	- Tilrettelegge for kroppslige aktiviteter og lek - Turer i nærmiljø og ulent terreng - Finmotorisk øving: Klippe med saks, perle med små og store perler, øve på blyantgrepet - Mestrer håndvask - Øve på å sitte rolig ved matbord og god bordskikk når vi snakker om hva vi spiser - Bli kjent med egen kropp og følelser	- Voksen og barnestyrt fin- og grov motoriske aktiviteter - Gå på lengre turer i nærmiljø og ulent terreng - Mestre finmotorisk aktivitet: Klippe, lime, perle med små perler, blyantgrepet - Mestrer hygiene, håndvask og toalettbesøk - Mestrer god bordskikk og porsjonerer maten selv - Trygg på egen kropp og følelser - Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
Kunst, kultur og kreativitet	- Introdusere ulike formingsmaterialer - Kjenne gleden ved å kunne skape noe selv - Få opplevelser med sang, musikk og dans - Synger/gjenkjenner enkle barnesanger med bevegelser til - Begynnende erfaring med rollelek og dramatisering gjennom late som lek og sosial samlek	- Bli kjent med ulike materialer og teknikker innenfor forming - Tar i bruk fantasi, kreativitet og skaperglede - Samlingsstunder med sang, musikk og dans - Utvidet sangrepertoar - Oppmuntring og støtte til rollelek og dramatisering - Vi tilrettelegger det fysiske miljøet og tilbyr rekvisitter for at barn skal få utfolde seg og videreutvikle sin dramatiske lek	- Barna får i større grad mulighet til å velge materialer, teknikker og redskaper til bruk i sine kreative uttrykk - Vise skaperglede gjennom kunst og uttrykksformer - Samlingsstunder med sang, musikk og dans. Barna får også erfaring med å fremføre noe foran gruppen - Vi tilrettelegger det fysiske miljøet og tilbyr rekvisitter for at barn skal få utfolde seg og videreutvikle sin dramatiske lek - Selvstyrt i rollelek og deltar i dramatisering av eventyr

Natur, miljø og teknologi	- Små turer i nærmiljøet - Erfare årstidene og oppleve glede ved å være ute i naturen - Bli introdusert for dyr og planter som finnes i naturen - Øve på kildesortering -Bli introdusert for eksperimentering med teknologi	- Tur en dag i uken i nærmiljøet - Kjenne til årstider, endringer i naturen og vise glede av å være ute - Få kjennskap om dyr og planter som finnes i naturen - Øve på kildesortering og gjenbruk av formingsmateriell -Få grunnleggende innsikt i miljøvern, natur og samspillet i naturen -Utforske og eksperimentere med teknologi	- Ukentlig tur med ansvar for egen sekk - Forståelse for årstider, endringer i naturen og viser glede av å være ute året rundt - Ha respekt og begynnende forståelse for hvordan vi kan ta vare på naturen og naturens mangfold - Få kjennskap om dyr og planter og deres betydning for matproduksjonen - Lete etter og kjenne igjen noen spor og sportegn fra dyr i skogen - Mestre kildesortering og gjenbruk av formingsmateriell -Utforske og eksperimentere med teknologi. Legge til rette for at barna kan reflektere og undre seg
Etikk, religion og filosofi	- Voksne er rollemodeller som gir barn erfaringer med samfunnets grunnleggende normer, verdier og holdninger - Gir barna erfaring med omsorg for andre - Øve på turtaking - Markere høytider og tradisjoner - Oppmuntrer og stimulerer til undring og filosofering	- Kunne tilegne seg samfunnets grunnleggende normer, verdier og holdninger -Øver på å vise god omsorg for hverandre -Snakker om og øver på å være en god venn, og vise respekt for hverandre - Markere høytider og tradisjoner og snakke om bakgrunnen til det -Kunne undre seg og filosofere over ting	- Mestrer samfunnets grunnleggende normer, verdier og holdninger -Lære sosiale strategier som er vesentlige for å få venner og være en aktiv del av en større sosial sammenheng. -Viser respekt for andre. Øve på å ta ansvar for oss selv og de rundt oss -Markere høytider og tradisjoner, snakke om bakgrunnen til det og legge til rette for at barna får reflektere rundt ulike høytider -Kunne tenke og reflektere over ting. Kunne sette seg inn i hvordan andre føler eller tenker i ulike situasjoner

Nærmiljø og samfunn	-Bli trygge og godt kjent med arealet i egen barnehage -Få oppleve nærmiljøet ved å gå på turer -Kunne få påvirke sin egen hverdag i barnehagen -Barna blir kjent med samisk kultur og hverdagsliv - Interesse og respekt for mangfoldet	-Gjør oss kjent i nærmiljøet, snakker om hvor vi bor og hvor ting er -Kunne få påvirke sin egen hverdag i barnehagen og ta mer selvstendige valg -Barna blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sang og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv -Interesse og respekt for mangfoldet	-Gjør oss kjent i nærmiljøet og benytte oss av tilrettelagte kulturtilbud -Besøker nærsolen -Kunne få påvirke sin egen hverdag i barnehagen og også la barna få erfare at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre -Barna blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sang og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv. Barna bidrar selv til økt kunnskap ved å stille undrende spørsmål om samisk kultur -Kjennskap til barnekonvensjonen -Interesse og respekt for mangfoldet
Antall, rom og form	-Begynnende erfaring med størrelse, mengde og form -Begynnende erfaring med sortering og parkobling -Telling som benevning i her og nå situasjoner -Få kjennskap til tall -Få gleden av tall og begreper i hverdagen -Erfare og utforske leker med form og mønster	-Gjenkjenne forskjeller: stor-liten, tung-lett, høy-lav -Gjenkjenne grunnformene trekant, firkant og sirkel -Øve på sortering og parkobling -Kunne telle i enkle sammenhenger -Få gleden av tall og former i form av ulike spill og puslespill -Begynnende forståelse for preposisjoner	-Gjenkjenne variasjoner i grunnformene -Mestre sortering og parkobling -Mestre mer avanserte puslespill og brettspill med terning -Kunne bruke matematikk bevisst i hverdagen i form av telling og begrep -Kjenne til tallmengder som 10-20-30 og opp til 100 -Mestre preposisjoner